

Tien jaar Toonkunstkoor Maastricht

Gloria | Vivaldi Requiem | Mozart

**zondag 17 mei 2009 | 15u30
Theresiakerk | Maastricht**

GLORIA | Antonio Vivaldi

1. Gloria in excelsis Deo (Koor)
2. Et in terra pax (Koor)
3. Laudamus te (Sopraan en Alt)
4. Gratias agimus tibi (Koor)
5. Propter magnam gloriam (Koor)
6. Domine Deus (Sopraan)
7. Domine Fili unigenite (Koor)
8. Domine Deus, Agnus Dei (Alt en Koor)
9. Qui tollis peccata mundi (Koor)
10. Qui sedes ad dexteram Patris (Alt)
11. Quoniam tu solus sanctus (Koor)
12. Cum Sancto Spiritu (Koor)

(pauze)

REQUIEM | W.A. Mozart (voltooid door Franz Beyer)

- I. INTROÏTUS, Requiem
- II. KYRIE
- III. SEQUENTIA
 - 1 Dies irae
 - 2 Tuba mirum
 - 3 Rex tremendae
 - 4 Recordare
 - 5 Confutatis
 - 6 Lacrimosa
- IV. OFFERTORIUM
 - 1 Domine Jesu
 - 2 Hostias
- V. SANCTUS
- VI. BENEDICTUS
- VII. AGNUS DEI
- VIII. COMMUNIO

~~~~~

Uitvoerenden:

Toonkunstkoor en -orkest Maastricht
Jan Hupperts, dirigent
Paul Huijts, orgel

Vocale solisten:

Claudia Couwenbergh, sopraan
Regula Boeninger, alt
Robert Luts, tenor
Dirk Snellings, bas

Gloria in D | Antonio Vivaldi (1678-1741)

Vanaf 1713 begon Vivaldi zich als 'maestro di violino' van de *Pio Ospedale della Pietà* te Venetië, steeds meer bezig te houden met het componeren van religieuze muziek. In deze periode schreef hij het Gloria in D. Het werk verdween echter in de vergetelheid. Pas in 1939 werd de compositie weer uitgevoerd en nu is het één van de meest geliefde werken van Vivaldi.

Anders dan het Requiem van Mozart heeft het Gloria van Vivaldi een overwegend uitbundig karakter. Dit wordt meteen in het begin al duidelijk: het koor zingt jubelend de woorden "Gloria in excelsis Deo". Vivaldi

heeft de gebruikelijke Gloria-tekst verdeeld over 12 secties, ieder met een eigen muzikale zeggingskracht.

Requiem | W.A. Mozart (1756-1791)

Het ontstaan van Mozarts Requiem is omgeven met veel mysteries. In boeken en films over de componist vormt het ontstaan van het Requiem - kort voor zijn dood - altijd een climax van spanning en geheimzinnigheid. Omdat Mozart zelf het werk niet heeft kunnen voltooien, hebben velen geprobeerd dat alsnog te doen, tot op de dag van vandaag.

Terwijl Mozart bezig was aan zijn voorlaatste werk, de Zauberflöte, kreeg hij een bestelling om het Requiem te schrijven. De opdrachtgever wilde zich aanvankelijk niet bekend maken, maar bleek later Graaf Walsegg te zijn, wiens

vrouw kort tevoren was overleden. Hij zou een deel van het honorarium vooruit betalen en de rest bij aflevering. Niet alleen het geld was voor de familie Mozart belangrijk. De componist wilde ook, zolang hij het nog kon, het gemis wegwerken dat hij nog geen requiem had gecomponeerd.

Toch had Mozart ook op het gebied van geestelijke muziek zijn sporen al verdiend. In 1783 schreef hij zijn Grote Mis in c klein. Twee jaar later gaf het overlijden van twee medebroeders in Mozarts Vrijmetselaars Loge hem aanleiding tot het componeren van de Maurerische trauermusik. En een maand voordat hij begon aan het Requiem voltooide Mozart zijn wonderschone en evenwichtige motet Ave verum corpus.

Dat laatste jaar van Mozarts leven was zenuwslopend. Afgezien van het bovengenoemde motet had hij zijn handen vol aan de première van La Clemenza di Tito. Tegelijk voltooide hij de Zauberflöte, waarna hij meteen aan de slag moest met het Requiem. Tot overmaat van ramp liet zijn gezondheid hem in de steek, zodat het Requiem grotendeels op zijn ziekbed tot stand kwam. Bij het opschrijven en instrumenteren werd Mozart geassisteerd door zijn leerlingen Joseph Eybler (1765-1846) en Xaver Süssmayr (1766-1803). De meester gaf hun

zowel mondelinge aanwijzingen als schetsen op stukken papier (door zijn vrouw huiselijk 'kladbriefjes' genoemd), waarbij hij misschien voelde aankomen dat hij zelf het werk niet zou kunnen afmaken.

Inderdaad was het Requiem onvoltooid toen Mozart stierf op 5 december 1791. Vandaag kunnen wij ons moeilijk voorstellen, dat een van de grootste componisten zo'n eenvoudige en nonchalante begrafenis kreeg, dat het kerkhofpersoneel later niet precies wist waar zijn stoffelijk overschot te vinden was. Inmiddels wilde Mozarts weduwe Constanze de kans op het compositiehonorarium niet verspelen en zij verzocht Süssmayr het werk te voltooien.

Ongeveer twee derde van het Requiem heeft Mozart zelf nog kunnen schrijven. Süssmayr had het dichtste bij de bron gestaan en heeft met het voltooien zeer belangrijk werk geleverd. Dat kwam neer op het orkestreren van Mozarts schetsen, het aanvullen van ontbrekende stemmen en het zelf componeren van ontbrekende delen (met gebruikmaking van thema's van Mozart).

Bij alle waardering voor Süssmayrs reconstructiewerk hebben kenners herhaaldelijk gewezen op de tekortkomingen ervan - onder anderen Brahms en R. Strauß. Zij wezen op fouten in de bijgemaakte delen en vonden de orkestratie soms onhelder en niet effectief. Nieuwe pogingen tot reconstructie werden door velen ondernomen, hetgeen dikwijls resulteerde in een verbeterde Süssmayr-versie. Een dergelijke bewerking is de versie van Franz Beyer uit 1979 die Toonkunstkoor Maastricht vandaag uitvoert.

~~~~~

Jan Hupperts, dirigent

Sinds de oprichting van Toonkunstkoor Maastricht in 1999 is Jan Hupperts de dirigent. Jan Hupperts werd op 24 oktober 1921 geboren in Gulpen. Hij studeerde piano, orgel en koordirectie aan het Stedelijk Muziek Lyceum (nu Conservatorium) te Maastricht. Hij vervolgde zijn studie aan het Conservatorium te Amsterdam o.l.v. Willem Andriessen en George van Renesse. Hij volgde de solistenklas van Jaap Spaanderman en studeerde orkestdirectie bij Henri Hermans. Zijn pianostudie voltooide hij bij Walter Kaufmann. De opleiding orkestdirectie werd afgerond bij Paul Bastide, eerste dirigent van de Opera in Parijs. Hij was mede-oprichter en vijftien jaar lang eerste dirigent van de Zuid-Nederlandse Opera.

Orkest - organist

Begeleidingsorkest Maastricht

Speciaal voor dit concert stelde Gabor Bartos een orkest samen, bestaande uit leden van het Limburgs Symfonie Orkest. Concertmeester is Takeshi Kanazawa.

Paul Huijts, orgel

In de afgelopen tien jaar heeft Paul Huijts vele concerten van Toonkunstkoor Maastricht begeleid. Paul Huijts heeft naast zijn solistische activiteiten veel ervaring als begeleider en kamermuzikspeler.

Toonkunstkoor Maastricht

Toonkunstkoor Maastricht (TKM) bestaat dit jaar tien jaar. In die tien jaar werden meer dan vijftig optredens verzorgd en verdubbelde het ledental tot ruim veertig enthousiaste zangers. Een uitvoering van het Requiem van Mozart in 2002 betekende voor het koor de eerste grote artistieke en organisatorische testcase resulterend in een onvergetelijk concert. De wens om dat nog eens te herhalen, kan nu worden bewaarheid bij het tienjarig bestaan.

Het koor organiseert eenmaal per jaar een groot concert in Maastricht. In september neemt TKM traditioneel deel aan de Maastrichtse uitmarkt: het Parcours. Jaarlijks geeft het koor op een zaterdag voor kerstmis een druk bezochte kerstmatinee in de Onze Lieve Vrouwe Basiliek te Maastricht.

De **kerstmatinee 2009** vindt plaats op **zaterdag 13 december**.

Ook heeft het koor missen van Haydn, Perosi, De Klerk en Meulemans op het repertoire.

Indien u een repetitie wilt bijwonen kunt u contact opnemen met het secretariaat: tel: 045 - 4052992. De repetities vinden elke zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur plaats in Maastricht. Aspirant-leden met koorervaring zijn van harte welkom.

Secretariaat: Kerkstraat 43, 6336 BA Hulsberg, tel.: 045 - 4052992

Email: toonkunstkoormaastricht@hotmail.com

Web: www.toonkunstkoormaastricht.nl

Sponsors: Imtech – Multicopy Maastricht

Beginstigers: Stichting Elisabeth Strouven – Apotheek Schijns Echt

Kaarten à €20,- verkrijgbaar via UITbalie Maastricht | 043-350 5555

Vocale solisten

Claudia Couwenbergh (sopraan) studeerde aan het Maastrichts Conservatorium bij Ingrid Kappelle en Barbara Schlick. Momenteel wordt zij gecoacht door zangpedagoge Gemma Visser. Ze volgde diverse masterclasses bij o.a. Elly Ameling, Rudolf Jansen, Roberta Alexander, Konrad Junghänel en operaregisseur Willy Decker.

Ze was soliste bij vele orkesten in binnen- en buitenland. Bij het LSO was ze in april jl. te horen in de Matthäus Passion, in Wenen zong zij met de Wiener Akademie, en ook in Parijs zingt Claudia met enige regelmaat. Afgelopen seizoen werkte zij in Beiroet mee aan "Ein Deutsches Requiem" van Brahms o.l.v. Dmitri Jurowski. Claudia was eerder te gast bij TKM, in 2000 zong zij liederen van Rodrigo en Fauré.

Regula Boeninger (alt), geboren en opgegroeid in Darmstadt, Duitsland, begon in 1992 met haar studie solozang bij Mya Besselink aan het Maastrichts Conservatorium. In 1998 voltooide zij haar studie, en behaalde zij de diploma's 'Muziekdramatische Opleiding' en 'Uitvoerend Musicus'. Zij volgde masterclasses bij o.a. Andreas Schmidt, Cornelia Kallisch, Waltraud Meier, Robert Holl, Dominik Neuner, John Bröcheler (uitgezonden op tv) en Guy Joosten.

Regula Boeninger werkte in 2007 mee aan de TKM uitvoering van de Petite Messe Solennelle van Rossini.

Robert Luts studeerde aan het Lemmensinstituut te Leuven, het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel en het Conservatorium te Maastricht. Hij volgde masterclasses bij ondermeer Gösta Winbergh en Nicolas Christon.

Hij zong rollen in opera's van o.a. Mozart, Gluck, Händel en Britten en was reeds te gast op vele festivals en podia in binnen- en buitenland. In het Concertgebouw in Amsterdam zong hij de evangelistenpartij in de Matthäus Passion. Op zijn repertoire verder o.a. de Negende van Beethoven, Saint Nicolascantate van Britten, Lobgesang van Mendelssohn en Carmina Burana van Orff. In 2006 werkte Robert Luts mee aan 'Die Schöpfung' van Haydn tijdens het jubileumconcert van Jan Hupperts in Roermond.

Dirk Snellings (bas-bariton) bleek reeds op zeer jeugdige leeftijd besmet met het onverderfelijke muziekvirus. Hij werd geboren te Bilzen (België) en studeerde aan de K.U. Leuven om er een licentie in de musicologie te behalen. Gelijktijdig ontdekte hij de vele mogelijkheden van de menselijke stem, eerst als bas bij het vocaal ensemble Currende o.l.v. Erik Van Nevel en bij het Collegium Vocale Gent van Philippe Herreweghe en later als zangstudent bij Lucienne Van Deyck. Als medestichter en artistiek leider van de Capilla Flamenca verdient hij zich in de eens zo geroemde muziek van de Vlaamse polyfonisten uit de 15de en 16de eeuw. Als zanger mocht hij meewerken aan unieke producties o.l.v. vermaarde dirigenten als Philippe Herreweghe, Sigiswald Kuijken en Paul van Nevel. Dirk Snellings is te horen op

meer dan 50 cd-opnamen.

Dirk Snellings werkte aan meerdere uitvoeringen van TKM mee, in 2004 zong hij ook de bassolo in het Requiem van Mozart.